

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
mob. 8 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui	2023-	Nr.
Kopija	Į 2023-11-06	Nr. S-2023-4889
Aplinkos apsaugos agentūrai		
Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos		

DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO

Atsakydami į Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto 2023-11-06 raštą Nr. S-2023-4889, teikiame Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – Agentūra), kaip institucijos, priimančios, renkančios, apdorojančios, apibendrinančios ir analizuojančios gaminių ir pakuočių tiekimo vidaus rinkai duomenis, atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos duomenis¹, parengtus atsakymus ir informaciją dėl Audito komiteto iškeltų papildomų klausimų apie į Lietuvą importuotų atliekų tvarkymą.

Dėl 1 klausimo „kiek atliekų buvo pašalinta sąvartynuose ar sudeginta kiekvienu atliekų perdirbimo atveju, t. y. nurodant tikslų kiekį ir atliekų kodą pašalintų ar sudegintų atliekų perdirbant atskiru kodu pažymėtas atliekas 2019 – 2022 m. atskirai kiekvienais metais, taip pat 2023 m. I, II, III ketvirčiais“

Atsakant į Audito komiteto 2023-10-13 rašte Nr. S-2023-4500 pateiktą klausimą dėl perdirbimui importuotų komunalinių atliekų ir pakuočių atliekų tvarkymo 2019 – 2022 m. laikotarpiu, taip pat 2023 m. I, II, III ketvirčiais, buvo pateikta Agentūros parengta informacija apie 2019 – 2023 m. importuotų komunalinių atliekų ir pakuočių atliekų tvarkymą.

Vieningoje gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinėje sistemoje (GPAIS) nevykdomas automatinis konkrečių atliekų tvarkymo kelio sekimas nuo jų susidarymo iki galutinio sutvarkymo, atliekos kontroliuojamos jų gavimo/perdavimo metu bei tikrinamas vidinis atliekų apskaitos balansas, todėl informacija pateikta sumine išraiška. Esant poreikiui, konkretūs duomenys renkami ir analizuojami, pasitelkiant žmogiškuosius išteklius, kas reikalauja papildomo laiko. Todėl tokių prašomų duomenų šiuo metu pateikti negalime.

Dėl 2 klausimo „kokios įmonės Lietuvoje vykdo importuojamų atliekų perdirbimo veiklą ir kiek atliekų kiekviena įmonė per metus gali perdirbti, t. y. kiek ir kokiose Lietuvoje perdirbimo veiklą vykdančiose įmonėse gali būti perdirbta importuotų atliekų?“

Teikiame Agentūros parengtą informaciją apie įmones, kurios 2019 – 2023 m. laikotarpiu vykdė iš kitų valstybių importuotų komunalinių atliekų naudojimo veiklas (pridedama). Importuojamų komunalinių atliekų perdirbimo veiklą Lietuvoje 2019 – 2022 m. galėjo vykdyti 45 įmonės, o 2023 m. – 44 įmonės. Šiose įmonėse gali būti perdirbama nuo 50 t iki 255000 t.

Dėl 3 klausimo „iš kokių valstybių yra importuojamos atliekos į Lietuvą?“

Pagal Agentūros parengtą informaciją apie 2019 – 2023 m. laikotarpiu iš kitų valstybių importuotus komunalinių atliekų kiekius (pridedama) 2019 m. į Lietuvą buvo importuotos komunalinės atliekos iš 25 šalių (iš kurių 9 šalys priskiriamos ne Europos Sąjungos šalims). 2020 m.

¹ Aplinkos apsaugos agentūros nuostatų, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. D1-385 „Dėl Aplinkos apsaugos agentūros nuostatų patvirtinimo“, 10.2.7, 10.2.8 punktai.

į Lietuvą buvo importuotos komunalinės atliekos iš 30 šalių (iš kurių – 10 šalių priskiriamos ne Europos Sąjungos šalims). 2021 m. į Lietuvą buvo importuotos komunalinės atliekos iš 26 šalių (iš kurių – 7 šalys priskiriamos ne Europos Sąjungos šalims). 2022 m. į Lietuvą buvo importuotos komunalinės atliekos iš 31 šalies (iš kurių – 11 šalių priskiriamos ne Europos Sąjungos šalims). 2023 m. į Lietuvą buvo importuotos komunalinės atliekos iš 26 šalių (iš kurių – 9 šalys priskiriamos ne Europos Sąjungos šalims).

Dėl 4 klausimo „kiek atliekų Lietuvoje buvo perdirbta 2022 m. ir 2023 m. I, II, III ketvirčiais?“

Primename, kad atsakant į Audito komiteto 2023-10-13 rašte Nr. S-2023-4500 pateiktą klausimą dėl perdirbimui importuotų komunalinių atliekų ir pakuočių atliekų tvarkymo 2019 – 2022 m. laikotarpiu, taip pat 2023 m. I, II, III ketvirčiais, buvo pateikta informacija apie 2019 – 2023 m. importuotus komunalinių atliekų ir pakuočių atliekų kiekius. Tai pat papildomai nurodyta, kad pateikti duomenys dėl 2022 m. ir 2023 m. importuotų atliekų tvarkymo yra preliminarūs ir gali keistis², nes pagal Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklės³ Agentūra pateiktas ataskaitas tikrina iki lapkričio 1 d. ir iki kiekvienų metų pabaigos pagal šių ataskaitų duomenis rengia ir paskelbia atliekų susidarymo ir tvarkymo statistiką.

Atsižvelgiant į tai, kas paminėta, ir kad prašoma pateikti didžiulės apimties informaciją (dar labiau detalizuojant), Agentūra duomenų, tame tarpe preliminarinių, apie Lietuvoje perdirbtas atliekas 2022 metais ir 2023 metų I, II, III ketvirčiais šiuo metu pateikti negali. 2022 m. duomenys gali būti parengti ne anksčiau nei iki 2023 m. gruodžio mėn. pabaigos.

Dėl 5 klausimo „kokios įmonės Lietuvoje vykdo atliekų perdirbimo veiklą ir kiek atliekų Lietuvoje gali būti perdirbta, atsižvelgiant į perdirbimo veiklą vykdančių įmonių perdirbimo pajėgumus naujausiais duomenimis?“

Informuojame, kad Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano⁴ prieduose yra pateikiami apibendrinti atskirų atliekų srautų perdirbimo pajėgumai atitinkamuose Lietuvos regionuose (pvz., 6 priede pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų perdirbimo pajėgumai, 10 priede biologiškai skaidžių atliekų perdirbimo pajėgumai, 11 priede statybinių atliekų perdirbimo pajėgumai, 14 priede padangų atliekų perdirbimo pajėgumai ir kt.).

Perdirbimo veiklos gali būti žymimos Atliekų tvarkymo taisyklėse⁵ įtvirtintais R2–R9 atliekų naudojimo kodais, kurie aktualūs skirtingiems atliekų srautams. Atliekų tvarkytojų valstybės registre yra kaupiama informacija apie atliekų tvarkytojus, tame tarpe perdirbėjus, pagal jų atitinkamus atliekų naudojimo kodais tvarkomas atitinkamas atliekų rūšis (pvz., plastikinės pakuotės 15 01 02, R3 (Organinių medžiagų, nenaudojamų kaip tirpikliai, perdirbimas ir (arba) atnaujinimas (įskaitant kompostavimą ir kitus biologinio pakeitimo procesus)).

Dėl 6 klausimo „kokios įmonės Lietuvoje vykdo atliekų deginimo veiklą ir kiek atliekų buvo sudeginta 2022 m. ir 2023 m. I, II, III ketvirčiais?“

Įmonės atliekų deginimo veiklą Lietuvoje vykdo pagal išduotuose taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (toliau – TIPK) leidimuose nustatytas sąlygas ir teisės aktuose tokiai veiklai nustatytus reikalavimus.

Vilniaus kogeneracinė jėgainė naudoja tik komunalines atliekas – pagal šiuo metu išduoto TIPK leidimo sąlygas turi teisę per metus panaudoti energijai gauti iki 160 tūkst. tonų komunalinių atliekų. Papildomai informuojame, kad Agentūrai yra pateikta Vilniaus kogeneracinės jėgainės paraiška padidinti pajėgumus iki 200 tūkst. tonų komunalinių atliekų. 2022 metais Vilniaus kogeneracinėje jėgainėje sudeginta apie 160 tūkst. tonų komunalinių atliekų, o 2023 m. – apie 149 tūkst. tonų komunalinių atliekų.

² pateiktuose 2023 m. duomenyse gali būti klaidų, jos atliekų tvarkytojų, vykdančių apskaitą, gali būti taisomos 2024 m. bėgyje.

³ patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. D1-367 “Dėl Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklės patvirtinimo”.

⁴ pavirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu 2002 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr.519 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 1 d. nutarimo Nr. 573 redakcija).

⁵ patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. spalio 9 d. įsakymo Nr. D1-831 redakcija).

Klaipėdos kogeneracinė jėgainė (UAB „Gren Klaipėda“) ir Kauno kogeneracinė jėgainė naudoja energijai gauti tiek komunalines, tiek ne komunalines (gamybos ar kitos ūkinės veiklos metu susidarancias - gamybines) nepavojingas atliekas. Klaipėdos ir Kauno kogeneracinių jėgainių deginimo pajėgumai – iki 255 tūkst. tonų per metus. Klaipėdos kogeneracinėje jėgainėje 2022 m. sudeginta apie 246 tūkst. tonų atliekų, 2023 metais – apie 200 tūkst. tonų atliekų, o Kauno kogeneracinėje jėgainėje 2022 m. sudeginta apie 208 tūkst. tonų atliekų, o 2023 metais – apie 181 tūkst. tonų atliekų.

Pavojingųjų atliekų deginimo įrenginio (UAB „Toksika“) pajėgumai – iki 10 tūkst. tonų pavojingų atliekų per metus. 2022 m. ir 2023 m. pavojingų atliekų deginimo įrenginyje sudeginta apie 8 tūkst. tonų pavojingų atliekų per metus.

Pagal TIPK sąlygas cemento gamybos įrenginyje (AB „Akmenės cementas“) turima teisė deginti iki 216 tūkst. tonų atliekų (pvz., padangų atliekas, džiovintą nuotekų dumblą, degiąsias atliekas ir kt.). Cemento gamybos įrenginyje 2022 m. sudeginta apie 27 tūkst. tonų atliekų, o 2023 metais – apie 37 tūkst. tonų atliekų.

Dėl 7 klausimo „kiek ir kokių atliekų bei dėl kokių priežasčių eksportuota iš Lietuvos 2019-2023 m., nurodant kiekius atskirais metais. Į kokias Europos Sąjungos valstybes eksportuojama daugiausia atliekų?“

Iš Lietuvos dėl ekonominės naudos arba nesant galimybių tvarkyti tam tikros rūšies atliekas (pvz., kombinuotų pakuočių atliekas) 2019 – 2023 m. laikotarpiu buvo eksportuotos komunalinės atliekos į kitas Europos Sąjungos šalis ir trečiąsias šalis. Pridedamoje Agentūros parengtoje informacijoje apie 2019 – 2023 m. į kitas valstybes eksportuotų komunalinių atliekų kiekius pateikiami detalūs duomenys apie eksportuotas atliekas, jų kiekius ir eksporto šalis. Komunalinės atliekos buvo eksportuotos į 16 Europos Sąjungos šalių, iš kurių daugiausiai komunalinių atliekų buvo eksportuota į šias Europos Sąjungos šalis: Lenkiją, Latviją, Vokietiją, Rumuniją, Austriją ir Čekiją.

PRIDEDAMA:

1. Informacija apie įmones, kurios 2019 – 2023 m. laikotarpiu vykdė iš kitų valstybių importuotų komunalinių atliekų naudojimo veiklas.
2. Informacija apie 2019 – 2023 m. laikotarpiu iš kitų valstybių importuotus komunalinių atliekų kiekius.
3. Informacija apie 2019 – 2023 m. į kitas valstybes eksportuotų komunalinių atliekų kiekius.

Aplinkos viceministrė

Raminta Radavičienė